

Bejelentési iroda:
Nagy-Becskerek,
 Zepelya-utca 1-6 szám.
 Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitsz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zepelya-utca 1.
 Hova a hirdetések, az előfizetők és a lap értéklődésére vonatkozó felszólalások intézendők.
 Helyesen szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
 Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:
 Egész évre ----- 12 k.
 Félévre ----- 6 .
 Negyedévre ----- 3 .
 Egy hónap ----- 1 .
 — Egyos szám ára 4 kr. —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetés
 irodákban.
 Hirdetéseket minden nap
 vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897. XXVI. évfolyam, 44. szám. Szerda, február 24.

Október 6-ika.

Nagybecskerek, február 24.

A „Budapesti Napló”-ban egy, Ábrányi Kornél képviselőhöz intézett levél jelent meg, amely a 13 aradi vértanu gyászos ügyével foglalkozik és még ma is élő tanukra hivatkozik, annak bizonyítására, hogy az ifju Ferencz József császár a 13 aradi vértanunak idejekorán megkegyelmezett, a megkegyelmező levél egy magasabbrangu katonatiszt az aradi várparancsnoknak a brutális tény előtt való estén Ó Felsőge nevében átadta, de a várparancsnok megtagadta a levél felnyitását és a megkegyelmező irat az ő felelősségére másnap reggelig felbontatlan maradt. Három tanura történik hivatkozás, mind a három megerősíti a tényt. Közvetlen és biztos meggyőződést az udvari titkos levéltárban lehetne szerezni.

De hát ki akar ily körülmények közt keresni és kutatni? Minden magyar szive megreszkét e megkegyelmezésre való gondolatnál és gyorsan elfordul az ember a vérszomjas parancsnok utálatos alakjától, hogy átszellemült tekintettel közelítsen a nemes király felszentelt alakjához. Ahitattal és kimondhatatlan bámulattal nézünk a király jószágos szeméibe és az ő szeretete Magyarországra iránt, őszinte érzelmei magyar nemzete iránt megerősítik a hivatkozott tanuk vallomásait és az ő uralkodása teljes érvénnyel bíró bizonyíték a megkegyelmezés megtörténte mellett. Nyugodt önmegadással türte azt az érzelmét, hogy a magyar nemzert jóvá nem tehető módon meg lett bántva, egy fél századon át s folyton mintha sötét fátyol lebegett volna a magyar ember szive fölött, mikor azokra az időkre és azokra az eseményekre gondolt.

De ma, mikor szavahihető tanuk az egész nemzet előtt kijelentik, hogy Ó Felsőge nemcsak a 13 vértanunak, hanem az új-épületben agyonlőtt gróf Batthyány Lajos miniszterelnöknek is megkegyelmezett, ma nem keressük Magyarországon további megerősítését ennek a szenzációs hírnek. Ma könnyes szemmel for-

dulunk szeretett királyunkhoz, a legelső magyar emberhez és e kérdésre: tehát csakugyan igaz? a saját szeretetteljes szívünkben felhangzik a meggyőződéssel teli igazság: igen, igaz! Ez a király nem cselekedhetett másképp. Igaz! És a szomorú visszaemlékezés, a hazafiai bánat sok percéért és esztendőjéért kell ezt a legjobb és legloyálisabb királyt megengesztelnünk.

Örömkórus hangzik keresztül az egész országon és ahova csak eljut a hír, visszhangzik a hazafias lelkesedés: igen, igaz! Éljen a király! Éljen a haza!

Konstantinápolyból írják a P. C. nak: „A krétai kérdés minden egyéb kérdést leszorított a napirendről. Az újabb krétai felkelés az idevaló missziók főnökeinek delegáltjai által a fegyverek ropogása mellett oly fáradságosan kidolgozott statutumot tisztelettel felretette és ezzel a legcsattanósabb bizonyítékot szolgáltatva az oly nagy pompával világgá kürtölt európai koncert ellen, mert ez a kis pöttön, amely görög államnak hivatja magát, soha sem merete volna, ha az európai kabinetek egyetértése Törökország integritására vonatkozólag tény lenne, a görög királyfi csapatokkal Krétára küldeni és így a porta ellen hadüzenet nélkül a háborút megkezdeni. A görög király, akinek ezt a veszedelmes akcióit tulajdonítják, bizonynyal nem vette volna magára ezt a súlyos felelősséget, ha hatalmas oldalról nem batorították volna fel. Ifjútörök korokban azt állítják, hogy ugyanaz a hatalom, mely a Törökország számára készitendő reformterv szerkesztése körül oly buzgóknak mutatja magát, alattomban meg oly sok ügyességgel és Törökország romlására meghusítja a reformok elfogadását Yildizben — intrigál Krétán is — és ezt az állítást azzal a körülménnyel akarják megerősíteni, hogy míg az őt nagyhatalom konzulai a görög flotta parancsnokát óvták minden ellenséges cselekménytől Törökország ellen, az orosz konzul azon ürügy alatt, hogy nincsenek utasításai, a kulisszák mögé bujt. Különösen találják továbbá azt az állítást, hogy a hatalmak el vannak szánva a leghatározottabban megátolni a görög csapatok minden tá-

madását török őrögek ellen Kréta szigetén, mert hiszen sokkal egyszerűbb és biztosabb lenne a csapatok behajózását Görögországban megátolni.

Nos, amily valószínűek ezek az érvelések, épp oly indokolt lehet az az idevaló beavatott körökben érvényesülő vélemény is, hogy a krétai új felkelést a Yildizben folyó machinációkra kell visszavezetni. Az üldözési mániától felgyőrt padisah elvetemedett klikkja a krétai felkelés szítása által akarta a világ előtt demonstrálni, hogy a felkelés a sziget számára teremtett reformtervezet következménye, és hogy a reformok, melyeket Európa a török birodalom számára kidolgozik, felkeltik a muzulmánok fanatizmusát, tehát keresztülvihetetlenek.

Igy találkoznak harmonikus összhangban, habár más motívumokból is, az orosz eszmék a Yildiz kioszkbeli boldogtalan remete eszméivel. Majd meglátjuk, mit mond hozzá az ugyaevezett Európa.

HIREK.

Tájékoztató.
 Febr. 25. Pinczár egylet bálja.
 Febr. 27. Maskil el Doil álarcsosbálja.
 Március 1. Olvasóköri estély.
 Március 15. Közigazgatási bizottság.
 A gőzfűtő naponta reggeli 6 órától nyitva van; azok részére kedden és pénteken délután.

Közügylések.
 Febr. 25. d. c. 10 ó. Kis-Zombori Segélyegylet s Hitelezővet.
 Febr. 28. d. n. 3 ó. A nagybecsk. takaréki- és előlegezés. társulata az oszt. magy. első általános tisztv. egyt.
 Márc. 1. d. n. 4 ó. Első dél-magy. gépgyár r. t. felsz. alati.
 Márc. 2. Lázár-földi új lak- és előlegezési szövetkezet.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő lelkeseket részcsitette államsegélyben: Zsigics Simon torontál-szigeti 120 frt, Popovics József nagymargittai 100 frt, Bradás Mihály dobriczai 80 frt, Saics Demeter kismargittai 80 frt, Gajics Dusan alibunári 100 frt, Davidovics Obrád pancsovai 120 frt, Tyuresin Sándor oppovai 90 frt, Stojakovics János ivdori 110 frt, Popovics János botosi 70 frt és Kamenkovics Sándor botosi 90 frt.

A honvédség köréből. Szokolácsi Boxichevics Lajos tábornok, a 45 ik honvéd gyalog dandárparancsnok Nagybecskerekre érkezett, hogy az itt állomásozó honvéd csapatok felett szemlést tartson. A tábornok 3 napig marad Nagybecskereken.

A „TORONTÁL” tárczája.

Végzet.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —
 Irta: Bartóky Mariska.
 Rahovits Magda küzdött a végzete ellen s a nyugalmas idők derült napjaiban öntudatos büszkeséggel hajtogatta, hogy „minden ember a maga sorsának a kovácsa;” arra elég okos volt, hogy ezzel a vakmerő mondással ne a szerencsét hozza kapcsolatba.

Az anyja Rahovits Szilárdné egy heves véru bácskai lány volt, a ki mindig csak a pillanattal törődött s a holnapról egyáltalán nem vett tudomást. A szépsége megbabonázta azokat is, a kiknek nem volt olyan heves, forró véru s nem csinált semmiféle lelküismereti furdalást magának, mikor Karatnay megcsalta érte a feleségét, egy csendes, kicsi, szőke asszonyt.

A karcos, ringó járásu fekete haju Rahovitsné édes bizalmaskodással hajolt le megcsókolni a kis szőke beteges Karatnayné, a ki noiv vak-szeretettel istenítette ezt az asszonyt, ki háromszáz hold bácskai földet elkocsikázott már, mióta az özvegyi fátylet viseli.

A legkiszérbább, a legvakmerőbb asszony volt mindig, de mióta az ura meghalt, kétszeres erővel tört ki belőle minden szenvedély, a mit muzikaszó, kártya, pezsgő, meg cigarettésfüst mellett elégítenek ki.

Vad, heves vére nem ismert határt s voltak, akik egész vakmerőséggel merték állítani, hogy a csendes, hallgatag Rahovits Szilárdot az asszony viselate vitte a sirba. Eleinte csak figyelmeztette, kérte s ha felébredt benne a délvidek népének vad dühe, goromba is volt a villogó szemű, heves véru asszonyhoz, aki csak azért lett a gazdag Rahovits felesége, hogy költséges szenvedélyeinek áldozhasson. De az asszony nem tört meg, nem sokára urrá lett a Rahovits Szilárd duva természetén s ez csendes, eltompult gondolkodásu médium volt az eszes, szenvedélyes szép asszony mellett.

Valóságos megkönyebbülés fogta el az asszonyt, mikor végre hosszas betegeskedés után eltemették Rahovits Szilárdot, csak a kis Magda lett egyszerre árva.

Az asszony nem nagyon védte az özvegyi fátylet bánatos szentségét; pár havi csend után a rut tivornyák ismétlődtek s Karatnay Zoltán még szabadabban járt oda.

De ez nem zárta ki, hogy a két asszony a legjobb barátón legyen, a mit a Karatnayné őszinte bizalmasága s az igaz szeretete koronázott be.

A kicsi Magda a cselédek léha beszédéből nagyon hamar megtudta azt, a mit a gyermeknek tudni soha nem szabad; az anyja tisztességtelen életét s Karatnayval való viszonyát.

A korán érett s elhanyagolt nevelésű gyerek együgyű s mégis tudókos nyíltságával beszélt erről az anyjának, mikor egyszer összekerült vele.

Ennek a diskurzusnak az lett az eredménye, hogy a kis Magdát elvitték az „angol kis-asszonyok” zárdájába, a honnan csak akkor hozták vissza egy falusi alacsony, kicsi házba, mikor az anyja lázbetegen vergődött egyszerű ágyán. A leány már tizenégy éves volt s alig ismerte az anyját; eleinte elegáns toilettékbe öltözve, csak meglátogatta őt a zárdában, később ritkultak a látogatások, csak a szabályszerű levelezés maradt fenn közöttük. De mosta doktorirt. Rahovics Szilárdné végső óráján volt. Mikor elpazarolta a dus vagyont, akkorára oda lett az egészsége is; nyomor köszöntött be hozzá s csak néhány dzsentri család jóvoltából tengetta életét, a melynek napjait a doktor jó előre meg tudta számlálni.

Az intézeti növendék szerénységével jött a gyermek az anyja halálos ágyához. Hissz soha nem érezte, mi az anyai szeretet, de azért megdöbbsent a szive, mikor a beesett arcza, sárga asszonyt látta, kit csak villogó szemeiről lehetett megismerni, melyek a mély gödörből félemlen-tesen, lázas izgalommal villogtak elő.

A beteg már agóniában volt; nem ismerte meg a leányt. A gyermek önkénytelenül is letérdelt az ágy elé, megriadt lélekkel buzgón imádkozott s mire kimondta az ament, nem volt többé anyja. Most már igazán árva volt.

Sima gyászruhájában, megilletődött arcczal ment a temetés után vissza az intézetbe; a vesztesség súlyát, az árvaság keserűségét nem érezte. Gyermeki hitében, édes tudatlanságában korán megzavart lelke egyre azokon a rut dol-

— A nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság tegnap tartotta a főispáni kistelemben III. rendes közgyűlést a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Elnökül főispán felolvasva az igazgatóságának terjedelmes üzleti jelentését, melynek tenorja odairányul, hogy kevés az üzleti tőke, s így mindaddig míg a vállalat ezen életkérdését képező hiányon segítve nem lesz, a részvényesek osztalékra nem számíthatnak. Arrival a millenniumi kiállításon feltűnést keltett, a szakemberek osztatlan elismerését vívta ki. Arrival versenyképesek, kelendők ugyiszólván egész Európában, ezért lett a millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Szóval a nyereség hiányát pótolja a kétségtelenül nagy erkölcsi siker. Zajos tetszés kísérte az igazgatóság üzleti jelentését, melyet a közgyűlés az előterjesztett zármérleg és nyereség- és veszteség-számlával együtt elfogadott s úgy az igazgatóság mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt egyhangúlag megadta. Erre Rónay Jenő elnök — minthogy az igazgatóság mandátuma lejárt, beadta annak lemondását. A választás idejére Meneszer Lipót mint korelnök foglalta el az elnöki széket s a részvénytársaság igazgatóságába további három évre egyhangúlag megválasztották: Rónay Jenő mint elnök, dr. Dellimanicz Lajos, dr. Végh Lajos, báró Nikolicz Fedor, ifj. dr. Demkó Pál, gróf Karácsonyi Jenő, Szentiványi Zoltán, dr. Brájer Lajos, Steinitzer Géza, Francz J. L., Poroszkay Béla és dr. Grandjean József. Rónay Jenő főispán lelkes éjenzés mellett ismét elfoglalta az elnöki széket, megköszönte a részvényesek bizalmát s úgy a maga, mint igazgatótársai nevében ígérte, hogy minden erejükkel azon lesznek, hogy ezen szép iparágat fejlesszék és felvirágoztassák. A közgyűlés bekezdése után az igazgatóság azonnal megalakult s a részvénytársaság és igazgatóság elnöki ügyeinek vezetésére, mint végrehajtó bizottsági elnököt ismét egyhangúlag dr. Végh Lajos igazgatósági tagot választotta meg.

— Felhívás. A délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének tagjai, kik között a földmivelésügyi m. kir. miniszter által az egyesületnek rendelkezésére bocsájtott riczinus mag a termés beszolgáltatásának kötelezettsége mellett ingyenes kiosztott, valamint azon birtokosok, kik a Morky-féle koránérő nemesített magból a múlt évben riczinust termeltek, felkértemek, hogy magterméüket tisztított állapotban, vagy hűvelvezetlenül a „Délmagyarországi növényolajgyár szövetkezetnek“ Temesvárra beváltás végett mielőbb beszállítani sziveskedjenek. Temesvárott, 1897. évi február 15-én. Délmagyarországi növényolajgyár-szövetkezet igazgatósága.

— Árufelvétel. Az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság ügynöksége jelenti, hogy az árufelvétel f. évi február hó 22-én valamennyi társulati állomáson minden irányban megkezdődött.

gokon tépelődött, mit kicsi korában, elhanyagolt magányában átél s hallott.

Az anyja, mindig mint ragyogó, szép asszony volt előtte, fényes ruhákban, mulatva, vidoran s mindig lelkébe zsongott a cselédség pokoli vihogása, mikor Karatnay jöttén ostoba s előtte csak félig megértett megjegyzéseket mondtak.

Azt értette, hogy az ő anyja, meg Karatnay galádul megcsalják azt a kis szőke asszonyt, a ki Karatnaynak a felesége és mindig beteg. — Megcsalják; itt mindig megállt a gondolkodása, de soha nem volt bátorsága megkérdezni a magyarázatát senkitől.

Igy tépelődve, gyermekes álmaitól megrabolva töltötte be tizenhétévesét s mint okleveles tanítónő lépett ki az életbe, a hol aztán harcolnia is kellett.

Pedig mikor csöndes kis szobájában egyedül maradt, olyan nyugodt lélekkel gondolta el: — Ilyennek hittem a boldogságot.

A kedvező véletlen egy előkelő uri hához juttatta, hol egy nyolczéves lányka mellett volt. Eltekintve a szép fizetésől, az urnő anyailag bánt vele.

Csinos kis szobáját egyedül lakta, s napközben együtt volt a családdal.

Ebben a nyugalmas napok csöndjében gondolt sokat a saját jól kovácsolt sorsára s meg volt elégedve. Egy szelid urnő, a ki szép és jó is, egy anyyali szőke lányka, ki őt szerette s a ház ura, egy daliás szép előkelő ember, ki csak

— Torontálmegeye és a quóta. Torontál vármegye tegnapi közgyűlésén, miként azt mi is megírtuk, napirendre tért Heves vármegye ismert átirata felett a quóta ügyében. A „Pesti Napló“ tegnapi számában annak ellenkezőjét tudatja olvasóival, hogy „Torontál vármegye a quóta emelés ellen nyilatkozott.“ A törvényhatósági bizottság, miként fentebb említettük, a kérvény érdemi tárgyalásába nem is bocsájtkozott, annál kevésbbé, mert meg van győződve arról, hogy a jelenlegi kormány e kérdésben is hazafias magatartást fog tanusítani és az ország érdekeit elég erős lesz mindenképp megvédeni.

— A bányászok nyugdíja. Lugosról írják: Litsék Béla krassószőrényi alispán, ki a szab. osztrák-magyar államvasutársaság délvidéki műveiben és bányáiban felmerült konfliktusok kiegyenlítése körül rendkívül szerencsésen végzte a közvetítést, — a bányák és vasművek területén működő resiczai és oraviczai szolgabírákhoz leiratot intézett, melyben úgy a saját, mint Jakabffy főispán nevében késznek nyilatkozik az ellentétek végleges rendezése czéljából a közvetítő lépések megtételére. Az alispán hangsúlyozza, hogy a munkások az új társulási szabályzat által érintve látják korábban szerzett jogait, de ha a társulat újabb áldozatra késznek mutatkozik s hajlandó a nyugdíj jogosultság 40 éves terminusát leszállítani, ők viszont hajlandók bérükből még egy további százalék levonására belenyugodni, mi által nyugdíj befizetésük 8 százalékra emel ednék. Az alispán ugyan nem vállal kezességet ez egyezmény létrejöttéért, de igéri, hogy ezen az alapon minden lehető el fog követni a munkások érdekében. A leiratot közölték a munkásokkal s falragaszok útján is terjesztették. A munkások biztató jelnyánant örömmel fogadták.

— A háromféle feleség. A ki szerelemből házasodik, az feleséget vesz el, a ki a pénz kedvéért teszi, az urnőt vesz el, a ki pedig a társadalmi állás kedvéért rösül, az urhölgyet vesz el. A feleséged szeret, az urnőd becsüli, az urhölgyed megtűri. A feleséged a tied, az urnő a házadé és barátaidé, az urhölgy a világé és a társaságé. A feleség egy véleményen van veled, az urnő kormányoz téged, az urhölgy felügyel rád. Hogyha beteg vagy, a feleséged ápol, az urnő meglátogat, az urhölgy pedig tudakozódik egészségedről. Feleséged osztozik bánatodban, az urnő pénzeden, az urhölgy adósságon. Hogyha meghalsz, a feleséged siratni fog, urnőd sajnálni fog, az urhölgy pedig gyászba öltözik.

— A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálatát a Mikes Gyula kir. főmérnök s államépítészeti hivatalfőnök elnöke alatt Szegeden szervezett bizottság által 1897. évi márczius hó 13-án délután 3 órakor kezdve a magyar államvasut szegedi szivattyu telepén tartják meg, miről az érdekelteket azon figyelmeztetéssel értesítik, hogy a vizsga letételére vonatkozó kéllően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fentnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, posta palota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 11 órájáig benyújtniok, vagy beküldeniök.

a családjának élt. Hónapok teltek a legédezebb nyugalomban s az asszony már csaknem kényeztetta a lányt.

De a lány izgatott lett később, bár jól tudta palástolni. Mindig érezte egy tüzes szempár égő sugarát arczán, természetén s ettől a tekintettől nem birt szabadulni. Ha felnézett, a ház ura sötét égő szeme tapadt rá, ilyenkor tekintetük egybekapcsolódott s csak azt érezte, hogy azt az embert szereti halálos szerelemmel. Agyába tóult a vér, kábult volt, szédült, alig birta e óriási érzést leküzdeni s az asszony egyre dédelgette. Betegsége magyarázta a dolgot.

Es lelkébe a vad féltékenység féktelen ördöge támadt, féltékeny volt a feleségre! Féltette a férfit, a kivel szerelemtől soha egy szót sem beszélt.

Ah! Erről nem lehet beszélni! Meghalni, elpusztulni, megsemmisülni e pusztító érzés tüzeben lehet, de beszélni róla, nem.

Most már értette, hogy lehet megcsalni egy szőke asszonyt, a ki mindig beteg.

Szenvedett, küzdelmes, rémes, lelketölő kinokat. Fejét a tenyerébe hajtva, ült szobájában, míg a szalóban társaság volt; nem gondolkozott. A lelke kifáradt a súlyos küzdelem s a képmutatás nehéz munkájában. Csöndesen nyílik fel az ajtó s ott áll előtte a férfi, nyugalma elrablója, boldogsága felébresztője. Hevesen fogja meg a lány kezét, ez szabadkozik s erre erősen szoritja meg csuklóját, amint magához vonja s mély, lágy hangon suttozja a lányt:

— Sose halunk meg! Mintha a Lili keringő ábrándosan édes, pajkos dallama csendülne meg fülembel! Ó mily bohó vagyok... és látok tovasurranni párokat a táncsterem virágillatos, mámorosan forró levegőjében. Mert hiszen farsang van, bohóságok, virágok évadja, mikor lázasabban dobog a szív — forróbban lobog a vér. A keringő méléző dallamára karját tánczosnője sugár termete köré fúzi a daliás ifju és álmodozva suttozja a rózsás fülecskékhöz: Ah, ha ez a keringő örökké tartana! És Amor isten szeszélyes és pajkos. Néha meghallgatja az ifjut és a keringőtől egy, az egész életen át tartó tour lesz. De hogy megosufolja az élet az ábrándos legényt, az imádott bálvány csakhamar közönséges földi asszony lesz, ezer apró hibákkal — és jönnek a gondok, úgy hogy az édes keringőtől borzadalmas, unalmas, lehetetlen keringés lesz, ama taposó malomhoz hasonló circulus vitiosusban, a melynek neve: élet. De ki fízofálna akkor, amikor Carneval hercege csörgeti bohócsapkáját. Huzza a cigány és folhangzik a csárdás, a Szent Dávid tánca. So'se halunk meg — rikkantják a vig fut és mint orsót, pörgetik meg a pehelykőnyűségű tánczosnőket. Mert a csárdás, az ám az igazi, itt mutatják be a virtust. Különböző a gömör, egyhelyben marad, a zempléni riszálás, hajdu városiak csifrázó kuferezese, meg a pestmegeyi lippentős. Van olyan tánczosnő, aki öt hat módját tudja a csárdásnak és mindig alkalmazkodik a tánczosához... Elyhe, tavasziasan lágy idő van, pedig a farsang évadjához jobban illenek, ha most minden fehér volna. Puha, fehér hóval ellepett utak, ahol vigan cseng a szánkó és puha, fehér hóhelyek olyan lágyak és tiszták, hófehérek, mint az a kis leány, akit most vissz elöször bába a mamája, aki most álmodja át elöször az első farsang édes tündérrálmát. Az első farsang! Még nagymama korában is visszaemlékezik majd rá és homályos, szürke, téli asszony estén könybe boruló szemmel, reszkető hangján fogja zümmögni: — Ó, mily bohó valék...

— Köszönetnyilvánítás. A torontálmegeyei takarékpénztár 25, a nagybecskereki takarékpénztár pedig 10 frtot adományozott a nagybecskereki önk. tüzoltó egyletnek, melyekért ez uton mond köszönetet Pflock titkár.

— Tavasz hullámok. Ismét megfordult az időjárás, mely ugylátszik, csak arra várt, hogy a vendéglősök és cukraszok beszereszek jégszükségletüket s amint meggyőződött róla, hogy már minden rendben van, hirtelen ledobta a bundáját s könnyű felöltőjében mutatkozott. Mintha csak a tavasz szellője kopogtatna már a határon, mintha a rügyfakasztó napok küldtek volna hínökül néhány eltévedt tavaszi sugarat. Sütkérezhetünk a tavaszi időben ismét s szögre

— Magda, nagyon szeretlek. A mámor, kétség, ijedelem kábulttá teszik a leányt s míg a férfi tüzes csókkal zárja le ajkát, a leány aléitan hull az erős karok közé.

A szobaleány aléitan, összeesve találta a kisasszonyt a szobájában; az asszony sietve ment hozzá; lám, beteg, ő már régen sejtí. — Mikor magához tér, egyedül van, a feje kábult, halántéka lüktet. — Gondolatait alig képes összeszedni. Mi is történt? Aztán végigvillan agyán minden s ez elzabbasztja agyát s tagjait.

Tehát viszonsszeretted! Boldogság! S ez az asszony itt áll közöttük örök mosolylyal s jó szóval ajkán; itt áll közöttük s nem lehetnek boldogok soha. — Soha!

Ah, a zárda édes nyugalma; ott jó volt; ott jó — lesz!

Heves lán gyötri, é thetetlen szavakat kiált, arca pirban ég s szeme szinte égetően villog; nagy beteg, — nagyon nagy beteg.

Gyöngéd, dédelgető szavakkal megy hozzá az asszony, hogy a gyógyszer beadja. — Közeledtére a beteg hirtelen felül, kiegyenesedik, nagy sötét haja vállára omlik, szép, mások édes szelid arczát a lelketlen düh eltorzítja, a mint villogó szemekkel eltaszítja magától az asszonyt rekedt, kiszáradt ajakkal börgi: — Menj; gyüöllek!

S élettelenül hull vissza a párnákra.

akaszthatjuk a nehéz téli kosztümöt. Az enyhe fuvalom pedig csak jár és egyre legyezgeti az arczunkat. De azért kövte higgyünk a komának, könnyen meglehet, hogy bacsap bennünket.

Szerződések.

— Pályázat színészeknek. —

— február 24.

Nem a Karácsonyi, sem a Teleky, még kevésbé a „Fővárosi Lapok” színmű-pályázatáról lesz szó ebben a kis cikkben. Azt is jóelőre kiírjuk, hogy az illető ur ember, aki ezuttal pályázatot hirdet s mint ilyen névtelen kíván maradni, nem volt és nincs is baleset ellen biztosítva; balesete sohasem is volt és így még nem kapott baleseti kártérítést, amelynek következtében nincs abban a kellemes helyzetben, hogy mintegy 2000 forint értékben pályadíjat tűzhetne ki társadalmi és népszínűre egyaránt. A mi névtelen színügybarátunk nem óhajt újabb baleseteket előidézni, sőt ellenkezőleg. Az általa hirdetett pályázaton a titkos és nem titkos drámaírók (németek szerint mintegy 4738-an) nem vehetnek részt, hanem kizárólag és egyedül csak színésznők és színészek.

Hogy mire van kitérve a pályázat és mi lesz a pályadíj, az csak a színi világban fog tudódni, addig azonban elmondjuk, illetve kiadjuk nyomtatásban, hogy mi indította a névtelen színügybarátot arra, hogy az egészen új zsánerű pályázatot kihirdettesse. Ime, itt adjuk levelét szószó szerint:

Tekintetes szerkesztőség!

A németországi asztalosok nem ittköztek meg annyira Góthe „Faust”-ján, mint amennyire én megittköttem nap-nap után azokon a híreken, melyek tudtára adják mindazoknak, kiket illet, sőt akiket nem is illet, hogy N. urat vagy X. Y. kisasszonyt, a pacseri vagy a jó Isten tudja miféle színház „kiváló és nagytehetségű” tagját a Magyar Színházhoz szerződtek.

Mióta a Magyar Színház építését elhatározták, azóta naponta lehet hasonló híreket olvasni az országban megjelenő lapok valamennyiében kivétel nélkül. A t. színészhölgyeknek és uraknak manapság már bliktri a nemzeti vagy a népszínház, még a vig muza laka sem ragadtatja el őket valami nagyon, mert mind a Magyar Színházhoz szerződtek. Ez az állapot kezd kétségbejéteni. Kérem: mi lesz a vidéki színészettel? Vajjon Halmay Imre megnyithatja-e csakugyan márczius hatodikán a nagybecskereki színházat?

A magyar színházhoz való elszerveződéseket élénk figyelemmel kísérem s akár hiszi, akár nem a tek. szerk., a színház személynéje a különböző újságok hírei szerint eddig 413 tagot számlál. Egyszóval kitört a magyar színházhoz való szerződés dihe az egész vonalon (még Halmay kullisz-tologatója is oda készül) és mi jó vidékiek egy szép napon csak arra ébredünk, hogy színházunk az csak volna, de nincs színtársulatunk. Részemről ugyan keveset törődöm vele, hogy mit csinál a magyar színház annyi taggal, én csak az egy felett töprenkedem: mit csinálnak mi majd színtársulat nélkül s különösen mit csinálnak én, akinek már megjövendölték, hogy a koleratur primadonnába leszek szerelmes.

Elhatároztam tehát, hogy pályadíjat tűzök ki azon vidéki színésznők és színészek számára, akik irásban adják vagy nyíltan be merik vallani, hogy ők nem tagjai a magyar színháznak. De erről legközelebb írok.

Fogadjja a tek. szerk. stb.

Egy névtelen színügybarát.

Irodalom és művészet.

* Echeagaraynak, az európai híri színpadokat uraló spanyol drámaírónak nálunk is ezirre került hatásos drámáját Marianát hozza az Ocsó könyvtár legújabb (372.) száma. A dráma nagy költői értéket már színre kerültek is elismerték kritikusa. A szenvedély hatalmas ereje szövege alakjaiban, érdekesen, szinte izgatón lefolyó jeleneteiben. Az érzések ellenállhatatlanul ragadnak magukkal s nem tudjuk mit csodáljunk jobban: a nagy drámai erőt, melylyel az író fölléptette cselekvényét vagy párbeszédeinek finom, kifejező voltát? A modern társadalom nagy problémái mozgó alakjai az ő drámájának egy-egy hatalmas szenvedély megragadó rajzában. S ha a színpadon látva el lenyűgözték erővel vonzanak, olvasván, még jobban élvezzük. Teljes lesz a mű értéke előttünk akkor, ha mielőtt színpadon látjuk, elolvassuk. A magyar fordítás, mely Szalai Emil munkája, teljesen részszóló a dícséretre. Jól folyó magyarázatában igaz értékekben érvényesülnek a mű költői szépségei. A csinos formájú könyv ára 30 kr.

* A keleti veszedelem. A külpolitikai események iránt érdeklődik ma mindenki. Kréta szigete, a görögöknek a törökökkel való harcra a legérdekesebb téma ma. Természetes, hogy a kitűnően szerkesztett Ország Világnak e heti száma is irásban és képből ezzel a kérdéssel foglalkozik. Vannak benne képek Kréta szigetéről s első oldalán ott látjuk György görög hercegnek arcképét. Az aktuális képek mellett számos más kép is díszíti a füzetet.

Novellákat, elbeszéléseket pedig a legkitűnőbb magyar írók irtak bele, akiknek sorában ott látjuk: Váradi Antal, Lauka Gusztáv, Colonel, Tarnay Kálmán, Hevesi József, Hetényi Béla, Budai László neveit. Az Ország Világ előfizetési ára negyedévre 2 forint. Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (Hold utca 7.) küldendők.

Törvényszék.

Az anyakönyvelő ellen.

— Sajtóper. —

Szeged, február 22.

Rövid sajtótárgyalás folyt le ma a fenyítő törvényszéknél: az esküdtszék egy olyan pörben hozott ítéletet, amelyet már egyszer elintézt. A nyáron tárgyaltak Jovits György barátai kereskedő sajtópörét, aki a község volt jegyzője, Rehák István ellen rágalalmazást követett el az újdélkei Zásztava szerb lap hasábjain. Azt írta Jovits a jegyzőhöz, aki egyuttal anyakönyvvezető is, hogy egy polgártól tizenöt forintot kért, amiért hogy a férjhez menő leányát, mint anyakönyvvezető kikérdezi. A jegyző a nyilvános vád után fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, amely a panasz alaptalanságát igazolta.

Ezután hivatalból indították meg a sajtópört Jovits ellen s a nyáron megtartották ellene a főtárgyalást, amelyen azonban a vádlott nem jelent meg. Akkor az esküdtek egyhangú verdiktje alapján két havi fogságot mért rá a bíróság. A sajtótörvény értelmében újból meg kellett tartani a tárgyalást, amelyre ma csendőrök vezették föl Jovits Györgyöt.

A bizonyítási eljárást hamar befejezték. Fölolvasták a Zásztava közleményének a fordítását, azután Jovits levelét, amit a szerkesztőséghez küldött, kitünt, hogy Jovits semmi módon sem vágyott martiri babérokra, ő csak megírta azt a dolgot, amit neki beszéltek a pap meg a tanító. A Zásztava aztán az ultra szerb lelkének megfelelőleg fűszerezte ezt a tudósítást, kisallangozta és teremtettézte, ahogy a tulajdon érdeke magával hozta.

A vádlott egyszerű falusi kereskedő, ösüklő fejű ember, hat gyermek apja, aki sirva mondja el az elnöknek a maga tört magyarságán, hogy bizony ő haragudott a jegyzőre, mert anyagiakban megkárosította. Mint mondja, hitelezői előtt denuncziálta s ily módon 30,000 forintnyi vagyona 16,000 frtért eluszott. Ennélfogva aztán azt sem tudta, hogy mit csinál. Ez volt az egész védekezése a szegény embernek, akin nyilvánvalólag meglepett, hogy nem azért irt a jegyző ellen, hogy az egyházi politikai törvényeket kibebítsa, hanem mert beleugrátták a rágalmazásba a kedves barátai, az ultra pápa meg a tanító.

Az esküdtek hosszabb ideig tanácskoztak, amíg meghozták az ítéletüket. A cikk szerzőjének 12 igennel mondták Jovitsot, de a rágalalmazást csak 7 igen, 5 nemmel állapították meg. Ugyanilyen szavazataránnyal mondták ki a vétkeességét is.

A sajtóbíróság ezután az ügyész indítványa alapján a 258., 259. és 262. btkvi szakaszok szerint rágalalmazásért uoloz napi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. Jovits az ítéletben megnyugodott.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 24-én.)

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház ma befejezte a földművelési tárca költségvetésének részletes tárgyalását is. Ezután három kisebb bizottsági jelentést vettek tudomásul, mire Makkfalvy Géza a kolportárlapoknak szennázciós címekkel való kikiáltása ügyében interpellációt intézett a belügyminiszterhez.

Perczel miniszter az interpellációra azonnal választolt olyképen, hogy a

bajokat orvosolni fogja, mit a Ház helyeslőleg tudomásul vett. Erre az elnök az ülést bezárta.

A király utja.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telefonálják, hogy a király utazását ismét pár napra elhalasztotta és csak vasárnap indul Cap-Martinba.

Mozgósítási hírek.

Budapest, február 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legutóbb terjesztett hírekkel szemben, mintha a mozgósítás küszöbön állana, hiteles forrásból jelenthetem, hogy ezen híresztelések alaptalanok és a mozgósításra nézve semmiféle ok tenn nem forog.

A nagyhatalmak tanácskoznak.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegrafálják, hogy a nagyhatalmak azon tanácskoznak, miképpen a török szultán szuverenitása alatt Krétának tágabb autonómia adassék. És csak ha megegyeznek, akkor küldik a görögöknek az ultimátumot, hogy a szigetről azonnal kivonuljanak.

A tőzsdéről.

Budapest, febr. 24. (A nbcskerek Lloyd társulat távirata.) Kötetett buza őszire 7.35—36, buza tavaszra 7.85—86, buza május júniusra 7.83—84, tengeri 3.84—85, zab 6.4—6, repce 10.90—11. Buzában a kínálat és vételkezdés lanyha, forgalom 15.000 mm., az árak csöndesek.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

3835. szám 1897.

249-22

Földbérleti visszarverési hirdetmény.

Torontálmegyei Ó-Telek község határában fekvő „Fenek” nevű 863^{33/100} holdas kincstári birtok az azon levő gazdasági épületekkel együtt Szabó József szerződéses bérleti kárára és veszélyére folyó évi márczius hó 1-én, délelőtt 9 órakor a m. kir. kincst. Ispánságnál Uj-Pécselt visszarverés alá bocsátatik.

Haszonbérelni kívánók ezen árveréshez a következő értesítéssel hivatnak meg.

1. A haszonbérbeadás azon feltételek mellett történik, mint a hogy fent nevezettel tervezve volt, jelesül 1896. évi október 1-től számítottól kezdettel 1899. szeptember 30-ig terjedő 3 évi bérletre, és az első két év mindegyike alatt külön-külön fizetendő 13138 frt 79 kr, a harmadik év alatt pedig 10807 frt 51 kr, haszonbérnek kikiáltási ár gyanánti alapul vétele mellett.

2. A szóbeli árverésnél versenyzők az első évi haszonbérnek megfelelő 10^{0/100} át vagyis kerek számban 1314 frtot tartoznak bánatpénzzel letenni, s ugyanannyi bánatpénzzel ellátott szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés kezdete előtt ugyanoda szintén benyújthatók.

A részletes feltételek ugyancsak az új-pécsi ispánságnál tekinthetők meg.

Aradon, 1897. évi február hó 16-án.

M. kir. államjósággazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Sömör gyógyítása.

A száraz, nedvező pikkelyes sömör (dobra) és a velük járó türeltlen viszketést biztosan gyógyítja — még azok is, akik eddig sehol sem tudtak megszabadulni — Hebra dr. sömör-határ (Hechtentod) nevű szere. Alkalmazása kímélő és ártalmatlan. Ára 6 frt. Az árak pénzben vagy levelbelyegben való beküldése után vám- és portóztatás nélkül küldi a St. Marie-Droguerie Danzig (Németországban). 62-52

